

Stanovisko hlavného kontrolóra mesta k dodržaniu podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania k termínu 19.4.2023

Podľa ustanovenia § 5 ods. 2 písm. c) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj návratné zdroje financovania.

V zmysle ustanovenia § 17 ods. 14 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, dodržanie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania podľa § 17 ods. 6 citovaného zákona preveruje pred ich prijatím hlavný kontrolór obce. Porušenie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania obcou alebo vyšším územným celkom podľa odseku 6 citovaného ustanovenia je hlavný kontrolór obce povinný bezodkladne oznámiť Ministerstvu financií Slovenskej republiky.

V súlade s ustanovením § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak sú kumulatívne splnené dve podmienky:

- a) celková suma dlhu obce **neprekročí 60%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov **neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Mestskému zastupiteľstvu sú na prerokovanie predložené ponuky troch komerčných bánk. Predmetom ponúk je poskytnutie tzv. kontokorentného úverového rámca vo flexibilnom limite do 1 milión eur.

Kontokorentný úver má v porovnaní s klasickými úvermi niekoľko špecifik:

1. Jeho čerpanie sa uskutočňuje podľa reálnej a aktuálnej potreby mesta
2. Existuje možnosť nepristúpiť k čerpaniu tohto úveru (ak nie je potreba)
3. Splácanie istiny nastáva automaticky v okamihu, keď na bežný(kontokorentný) účet mesta pribudnú finančné prostriedky
4. Úroky sa platia za dni, počas ktorých malo mesto peniaze od banky reálne požičané
5. Úroky sú splácané na mesačnej báze.

Pre posúdenie splnenia zákonných podmienok pre možnosti čerpania kontokorentného úveru v zmysle ustanovení §17 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vystupujú do popredia také premenné, ktorých úrovne nie je možné jednoznačne predvídať,

a ktoré sa kreujú až v čase, keď je úver reálne čerpaný a alebo splácaný. Preto informácia o splnení podmienok pre čerpanie kontokorentného úveru v čase spisovania tohto odborného stanoviska (19.4.2023) nemusí reálne korešpondovať v čase čerpania úveru, alebo v čase splácania úveru v budúcnosti.

Dôvodom predošlých názorov je skutočnosť, že kontokorentné úverové produkty stanovujú výšku úrokovej sadzby, za ktorú si mesto úverové peniaze bude požičiavať, ako pohyblivú, resp. kĺzavú v závislosti na hodnote meniaceho sa ukazovateľa tzv. 1M EURIBOR (jednomesačný EURRIBOR), ku ktorej si banky pripočítajú svoju maržu.

V súčasnosti poznáme aktuálnu hodnotu 1M EURIBORU ale o napr. o 5-7-9 mesiacov bude táto sadzba iná, t.j. úročenie, a teda náklady na úver, bude iné ako v čase spracovania tohto stanoviska. Rovnako pre náklady úveru bude rozhodujúce obdobie(doba/dĺžka) splácania poskytnutého úveru zo strany mesta – t.j. či bude úver splácaný dynamicky priebežne (v priebehu dní, v mesačných intervaloch, polročne a pod.) alebo budú úverové prostriedky využité plnohodnotne počas celej doby určenej pre splatnosť úveru. Spôsob (dynamiku) splácania tiež nemožno v dnešnej dobe určiť, pretože tá bude závisieť od reálnych finančných potrieb a možností mesta v budúcnosti.

Pre posúdenie splnenia podmienky prípustnosti prijatia návratných zdrojov financovania pre mesto Moldava nad Bodvou použijeme model nastavený pre možnosti najvyšších možných nákladov na úver pre rok 2023. A to v záujme toho, aby sme zistili najintenzívnejšie možné dopady takéhoto doplnkového úverového zaťaženia na rozpočet mesta.

Pre tvorbu modelu je využitá jedna z predložených ponúk ponúkajúca najvyššiu úrokovú sadzbu vyjadrenú ako: 1M EURIBOR+0,47% p.a. s maximálnym rámcom úveru 1 milión eur. Pre posudzovanie splnenia kritérií neboli zohľadňované napr. poplatky za poskytnutie úveru, poplatok za monitoring úveru, resp. záväzková provízia, ktoré vzhľadom na ich výšku nepovažujeme za významný rizikový faktor pre verejné financie mesta a rovnako nevstupujú podstatným spôsobom do plnenia zákonných kritérií pre prijatie návratných zdrojov financovania.

Pre informáciu uvádzame, že v čase zostavenia tohto stanoviska bola úroveň 1 mesačného EURIBOU ku dňu 18.4.2023 na úrovni 2,968 %.

A.) CELKOVÁ POSUDZOVANÁ SUMA DLHU¹ MESTA:

Súhrn záväzkov – zostávajúca istina z prijatých úverov k 19.4.2023:

1	VÚB a.s., zmluva o úvere č. 910/2013/UZ (Úver Poliklinika)	50 575,00 €
2	Slovenská sporiteľňa a.s., zmluva o úvere Úver–byty Hviezdoslavova ul.,parkovisko poliklinika, vnútroblok	859 100,00 €
3	Prima Banka (Úver – obstaranie budovy na Budulovskej ul.)	195 340,00 €
4	Ministerstvo financií SR (dofinancovanie výpadku podielových daní – COVID 19)	258 000,00 €
5	Slovenská sporiteľňa a.s., zmluva o úvere (Úver – športová hala, atletická dráha)	1 312 500,00
Celková posudzovaná suma dlhu mesta k 19. 4. 2023		2 675 515,00 €
Maximálna výška úverového rámca, ktorý mesto zvažuje prijať		1 000 000,00 €
Celková posudzovaná suma dlhu mesta v prípade prijatia kontokorentného úveru k 19.4.2023		3 675 515,00 €

B.) ROČNÉ SPLÁTKY ÚVEROV V ROKU 2023

Prijaté úvery sa z mestského rozpočtu riadne splácajú v mesačných splátkach zahŕňajúcich istinu a úroky. Splácanie návratnej finančnej výpomoci poskytnutej prostredníctvom Ministerstva financií SR (258 000 eur) sa začne až v roku 2024. Preto splácanie tohto záväzku nebude mať reálne dopady na mestský rozpočet v roku 2023.

Aj pre tieto uvedené skutočnosti bude informácia (výpočet) úrovne splátok úverov do istej miery skresleným údajom, a ktorý bude poukazovať iba na súčasný stav roka 2023. Je ale nevyhnutné vnímať a sledovať úverovú zaťaženosť mesta a schopnosť mesta splácať záväzky plynúce z úverov v strednodobom horizonte, napr. 2-5-7 rokov. Posilní sa tak zodpovedné nakladanie s verejnými prostriedkami ako aj finančné plánovanie.

Opísaná situácia nabáda v prípade prijatia úveru k pravidelnému, systematickému a dôslednému sledovaniu dlhového zaťaženia mesta, ako aj sledovania úrovne podielu výšky splátok na celkových minuloročných bežných príjmoch mesta určených podľa zákonných podmienok.

Ak by sme pri navrhovanom kontokorentnom úvere vychádzali zo súčasných dát, t.j. úver je v maximálnej výške 1 milión eur a úrokovej sadze $2,968 + 0,47 = 3,44\%$ p.a., opisovaný extrémny model pre záťaž mestského rozpočtu pre rok 2023 by bolo možné nastaviť spôsobom, že 1.5.2023 by si mesto požičalo celý 1 milión a tento celý milión by vrátilo banke 31.12.2023(v posledný deň rozpočtového roka 2023), pretože v čase používania peňazí by nesplácalo istinu. Za celé obdobie od 1.5.-31.12.2023 by mesto zaplatilo mesto úroky za 245 dní, t.j. úroky vo výške 23 411,11 eur. Úroky by mesto uhrádzalo každomesačne.

¹ Celkovou sumou dlhu obce alebo vyššieho územného celku sa na účely zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce alebo vyššieho územného celku, okrem výnimiek uvedených v § 17 ods. 8 citovaného zákona.

Pre posúdenie splnenia zákonných podmienok prijatia úveru budeme vychádzať z uvedeného najzáťažovejšieho modelu.

	2023	Výška ročnej splátky istiny	Výška odhadovanej ročnej splátky úrokov
1	VÚB a.s., zmluva o úvere č. 910/2013/UZ (Úver Poliklinika)	75 856 €	1700 €
2	Prima Banka (Úver – obstaranie budovy)	32 112 €	480 €
3	Slovenská sporiteľňa a.s., zmluva o úvere (Úverový rámec – byty Hviezdoslavova ul., parkovisko poliklinika)	145 200 €	6 890 €
	Slovenská sporiteľňa a.s., zmluva o úvere (Úver – športová hala, atletická dráha)	150 000 €	2 200 €
5	Úvery ŠFRB	55 178 €	25 167 €
6	Ministerstvo financií SR (dofinancovanie výpadku podielových daní – COVID 19)	0 €	0 €
Celková suma ročných splátok z návratných zdrojov financovania, ktoré mesto už prijalo a spláca ich		458 346 €	36 437 €

Celková suma ročných splátok na rok 2023 z návratných zdrojov financovania, ktoré mesto už prijalo a spláca ich (istina + úroky)	494 783 €
Predpokladaná suma ročných splátok v roku 2023 z návratných zdrojov financovania, ktoré sa mesto usiluje kontokorentným úverom získať, pri posúdení maximálnej miery využitia finančných prostriedkov (úver vo výške 1 000 000 eur, čerpanie máj 2023, splatenie december 2023).	1 023 411,11 €

Celková suma splátok návratných zdrojov financovania v roku 2023 (súčasnú úvery + potenciálne návratné zdroje financovania).	1 518 194,11 €
---	-----------------------

C.) SKUTOČNÉ BEŽNÉ PRÍJMY MESTA V ROKU 2022

Skutočné bežné príjmy mesta v roku 2022	12 735 952,33 €
Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho rozpočtového roka (2022) znížené o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.	7 684 506,72 €

Pri aktuálnom stave zostatkov istín splácaných úverov ku dňu 19.4.2023 a pri započítaní predpokladanej maximálnej úrovne čerpania kontokorentného úveru (1 milión eur) bude celkový dlh mesta **28,86 %** zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka 2022.

Zákonná hranica celkového dlhu mesta na úrovni maximálne 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka je k 19.4.2023 dodržaná.

Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania v príslušnom rozpočtovom roku 2023 vrátane úhrady výnosov, by po prijatí kontokorentného úveru v maximálnej výške 1 000 000 eur a potenciálnom splatení tohto úveru ku koncu rozpočtového roka 2023 predstavovala úroveň **19,75 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o zákonom vymedzené prostriedky.

Zákonná hranica výšky ročných splátok návratných zdrojov financovania na úrovni maximálne 25 % zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o zákonné výnimky je dodržaná.

Ku dňu 19.4.2023 sú podmienky na prijatie kontokorentného úveru v maximálnej sume 1 000 000 eur splnené.

V zmysle § 17 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách „obec a vyšší územný celok môžu vstupovať len do takých záväzkov vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania a záväzkov z investičných dodávateľských úverov, ktorých úhrada dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch.“

Zastávam názor, že prijatý kontokorentný úver by z dlhodobého hľadiska vykazoval veľmi nízke riziko narušenia vyrovnanosti bežného rozpočtu mesta v nasledujúcich rokoch.

Toto stanovisko je spracované na piatich stranách.

V Moldave nad Bodvou, 19. 4. 2023

.....
Mgr. PhDr. Rastislav Král, PhD.
hlavný kontrolór mesta